

Gemeente Renkum

Voorstel aan de raad

Verantwoordelijk team
Ruimtelijke Ontwikkeling & Milieu

Nummer
10

Kenmerk
29328

Raad d.d.
25 januari 2017

Paragraaf begroting
3,7

Portefeuillehouder
mr. J. (Jasper) Verstand

Steller
A. (Annemiek) Haven

Datum
8 december 2016

Onderwerp
Slim opgewekt duurzaamheidsfonds

Geadviseerd besluit

Slim opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. goed te keuren als derde partij waaraan een lening verstrekt mag worden (artikel 15 lid 4 van de Financiële verordening).

Toelichting op beslispunten

Aan u wordt goedkeuring gevraagd om Slim Opgewekt duurzaamheidsfonds B.V. aan te wijzen als derde partij waaraan een lening verstrekt mag worden. Dit conform onze financiële verordening artikel 15 lid 4 waarin staat:

“Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het college indien mogelijk zekerheden.

Verstrekingen vinden uitsluitend plaats uit hoofde van de "publieke taak" en aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies van de concerncontroller wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij.

Zoals de verordening voorschrijft dient vooraf een advies van de concerncontroller ingewonnen te worden. Het advies van de concerncontroller luidt als volgt: Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. is een relatief jonge onderneming. Hierdoor is moeilijk vast te stellen of de onderneming financieel stabiel is. Gezien de uitkomsten van de businesscase en de bedongen zekerheden, zie ik echter geen bezwaren voor het aangaan van de overeenkomst.

Toelichting op het advies door de concerncontroller

Het advies van de concerncontroller is gebaseerd op de jaarrekening 2015 van Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V..

Uit deze jaarrekening blijkt dat Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. op 22 augustus 2014 is opgericht. Doel van de onderneming is het verstrekken van geldleningen met name ter financiering van goederen en diensten die duurzaamheid bevorderen.

Over de periode van 22-8-2014 t/m 31-12-2015 heeft de onderneming een beperkt negatief resultaat behaald van € 2.954.

De exploitatie van de onderneming bestaat uit de betaling van rente en kosten over aangetrokken leningen, welke vervolgens in rekening worden gebracht bij partijen aan wie de gelden zijn doorgeleend. De leningen die tot nu toe door Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. zijn aangetrokken lopen bij de Triodos Bank en hebben soortgelijke zekerheden als wij willen vastleggen. Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. heeft tot nu toe gelden doorgeleend voor de financiering van zon PV installaties en LED verlichting op daken van Multifunctionele Centra in de gemeente Arnhem en scholen in Borculo, Nunspeet en Lent.

Naar het oordeel van de concerncontroller is daarmee het risico beperkt dat Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. niet aan haar verplichtingen kan voldoen. En bieden de zekerheden die we hebben bedongen voldoende waarborgen in het geval dat nodig is.

Beoogd effect

Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. aanmerken als een door de gemeenteraad goedgekeurde derde partij, zoals bedoeld in artikel 15 lid 4 van de Financiële verordening.

Daarnaast is het beoogd effect dat de scholen stroomneutraal worden door de plaatsing van zonnepanelen. Dit levert een financiële besparing op die door de scholen weer ingezet kan worden voor het onderwijs. Als ook een besparing voor het milieu en het vergroten van de bewustwording bij leerlingen en hun ouders.

Kader

Op 27 september hebben wij besloten om Brede School Oosterbeek Laag aan de Van Spaenweg te Oosterbeek te verduurzamen. Om deze verduurzaming te realiseren willen we een samenwerking aangaan met Slim Opgewekt* en Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. als uitvoerende partij. Daartoe hebben we ingestemd met het uitwerken van een leningsovereenkomst voor maximaal € 222.000 en een full service overeenkomst met respectievelijk het Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds en Slim Opgewekt*. Wij zullen deze overeenkomsten eerst aangaan, nadat u op onderhavig voorstel heeft beslist.

*Slim Opgewekt Gelderland B.V. en Nuvoton B.V., (onder meer) handelend onder de naam Slim Opgewekt.

Argumenten

Toelichting op de financiële positie van Slim Opgewekt en Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. Nuvoton BV is de moedermaatschappij en heeft als missie om de duurzame transitie te realiseren (zie www.nuvoton.nl). Het product van deze BV is Slim Opgewekt (waar in dit raadsvoorstel verder over Slim Opgewekt wordt gesproken, wordt dit product bedoeld).

Slim Opgewekt heeft tot doel verduurzaming van scholen te realiseren. Het bedrijfsmodel is als volgt; Slim Opgewekt past ketenintegratie toe en zet middelen in die met het schaalvoordeel worden bereikt om goed te kunnen adviseren aan de voorkant, kostenvoordelig te kunnen monitoren tijdens de beheerfase en uiteraard bewustwording de klas in te brengen. Tijdens de start van Slim Opgewekt heeft de provincie Gelderland een investering via PPM Oost (participatiemaatschappij Oost Nederland) gedaan om de groei van het bedrijf te versnellen en met succes. <http://www.ppmoost.nl/testimonial-extra/slim-opgewekt>

Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds is opgezet om de projecten die Slim Opgewekt realiseert te kunnen financieren voor de scholen (omdat scholen zelf vaak niet de mogelijkheid hebben om de investering te doen). Het fonds wordt gevoed door de bancaire middelen en is opgezet in

Onderwerp

goedkeuring lening verstrekken aan Slim Opgewekt

Datum

8 december 2016

Kenmerk

29328

Pagina

2 van 7

samenwerking met de Triodos bank. De bank financiert de scholen dus via het Duurzaamheidsfonds. De belangrijkste reden voor de verschillende Bv's is de scheiding van activiteiten en om de risico's die hiermee gepaard gaan, te scheiden voor Triodos en PPM. Ofwel het duurzaamheidsfonds heeft hiermee geen risico's van de uitvoering. <https://www.triodos.nl/nl/over-triodos-bank/mijngeldgaatgoed/resultaten/?projectId=2143607>
Tot slot via de BV Nuvoton Investments wordt het eigen vermogen ingebracht voor bancaire financiering via Triodos. Sportief Opgewekt is bijvoorbeeld een apart concept / BV specifiek gericht op het verduurzamen van sportclubs.

Winstopslag

Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. is opgezet als kostendekkende projectfinancieringsconstructie. Omdat de alternatieven voor financiering van scholen buiten de gemeentelijke financieringen te duur zijn voor scholen. Door de kleine schaal van de projecten worden scholen kant en klare oplossingen vanuit de bank aangedragen en daardoor betaalde ze net zoveel rente als een MKB bedrijf (+6%). Dat is niet reëel gezien de betalingszekerheid van een school. Nu wordt de financiering scherper aangeboden en dat is de enige doelstelling van deze BV, vandaar dat er geen overhead of personeel in deze BV zit. Bij het opstellen van de business case wordt de meest optimale financieringsvorm voor de scholen gezocht. Zo ook in dit geval; als de gemeente het krediet verstrekt dan zorgt dit voor een lagere rente dan via de Triodos bank dit komt 1:1 ten baten aan de school, van dit rentevoordeel blijft niets 'achter' in het duurzaamheidsfonds. De financieringssom bedraagt €222.000, de gemeente krijgt de contracten van Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds als onderpand. Dit verschaft de gemeente volledige zekerheid en de betalingsrisico's worden bij Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds gelegd. Dat betekent dat mocht Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds failliet gaan, de gemeente toch alle resterende aflossingstermijnen kan innen bij de scholen.

Over Slim Opgewekt

- Inmiddels heeft Slim Opgewekt ruim 70 scholen verduurzaamd. Slim Opgewekt is daarmee de grootste verduurzamer van scholen in Nederland;
- In 2014 heeft Slim Opgewekt een funding gekregen van de provincie Gelderland (via PPM) omdat ook zij in het concept geloven. Tegelijkertijd is er een kostendekkende financial leasemaatschappij opgezet samen met de Triodos bank. Hiermee kan Slim Opgewekt de drempel 'financieren' wegnemen voor de scholen mocht dat nodig zijn (als ze zelf geen geld hebben of over een voordelige andere financiering kunnen beschikken).
- Slim opgewekt is uniek in de markt omdat ze niet vanuit een 'oplossing' redeneert maar het concept heeft bedacht met als vertrekpunt 'waarom gebeurt het nu niet'.
- De klantwaardering uit de evaluaties is momenteel een 8+;
- Fluvius en PCBO zijn zeer positief over Slim Opgewekt, ook Delta heeft al vele scholen door ons laten verduurzamen sinds 2012, onder andere school de Paasberg.

Kanttekeningen

Uitgangspunt is dat de gemeente geen enkele bemoeienis met de verduurzaming hoeft te hebben. Met het aangaan van een samenwerking met Slim Opgewekt en Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. zijn er in feite de volgende risico's:

1. de betalingen aan de gemeente: Als Slim opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. ophoudt om welke reden dan ook, dan zullen de betalingsverplichtingen voor de scholen doorgaan en dit bij de gemeente binnen komen, dit omdat de contracten onderpand zijn van de gemeente.

Onderwerp

goedkeuring lening verstrekken aan Slim Opgewekt

Datum

8 december 2016

Kenmerk

29328

Pagina

3 van 7

2. de service en onderhoud gedurende de looptijd: mogelijke calamiteiten worden door Slim Opgewekt opgepakt, daar is het service- en monitoringscontract voor. Daarin wordt ook een speciale solar verzekering opgenomen, zo dekt Slim Opgewekt ook de eigen risico's af.
3. De service en onderhoud is al begroot en te betalen vanuit de huidige stroomkosten van de gebruikers dus als Slim opgewekt dit niet meer kan voortzetten dan zal dit overgezet worden naar een ander service of onderhoudsbedrijf. Slim Opgewekt omschrijft dit in het contract.

In het geval er gebruikers zullen verdwijnen zal een deel van de inkomsten verdwijnen bij de gemeente. Het is dan belangrijk om dan snel een nieuwe partij te vinden die de vrij gekomen ruimte zal gaan gebruiken.

Europese regelgeving

Het bedrag dat met de lening is gemoeid, blijft onder de zogenaamde de-minimisdrempel (een bedrag van € 200.000 over een periode van 3 belastingjaren) en is om die reden verenigbaar met de Europese regelgeving op dit punt en is er geen sprake van staatssteun.

Het betreft hier een zachte lening en geen investeringssubsidie. De zachte lening is ook beschikbaar voor scholen (of sportclubs) die zelf tot verduurzaming overgaan vanuit de gemeente, zoals de maatschappelijke duurzaamheidslening. In dit geval hebben we te maken met een brede school en met huurders, vandaar dat nu de gemeente een aparte zachte lening via Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds aan de gebruikers van de BOL ter beschikking stelt.

Voor de maatschappelijke duurzaamheidslening wordt momenteel 1% rente gevraagd (3% onder de Svn met een minimum van 1%). Voor de lening aan Slim Opgewekt duurzaamheidsfonds wordt een rente gevraagd die gelijk is aan de rente bij Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Deze bedraagt momenteel ook ongeveer 1%. De lening aan Slim Opgewekt levert voor hun geen voordeel op. Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds roomt geen winst af van het voordeel dat zij geniet door de lagere rente. Zij rekenen dit weer door aan de eindgebruikers (scholen en kinderopvang) zonder hiervoor een extra opslag o.i.d. aan toe te voegen. In termen van financieel voordeel is er geen verschil ten opzichte van de andere locaties waarvoor Renkum de duurzaamheidslening in het leven heeft geroepen.

De zachte lening levert de scholen een rentevoordeel op maar de hoofdsom wordt terugbetaald gedurende de looptijd. Sec het rentevoordeel is aanzienlijk lager dan de € 200.000 waar onder gebleven dient te worden.

Draagvlak

Bij de schoolbesturen is er draagvlak voor het verduurzamen van het gebouw. Begin 2016 zijn Fluvius en PPO link door Slim Opgewekt geïnformeerd over de plannen. Op 4 juli 2016 en op 14 juli 2016 zijn de uitgewerkte plannen gepresenteerd aan respectievelijk aan het bestuur Fluvius en de directeur van de Marlijn en aan Stichting PPO de link. Beide gebruikers zijn zeer enthousiast over de plannen. Enerzijds vanwege het educatieve aspect dat Slim Opgewekt biedt voor de leerlingen als wel het technische aspect (zonnepanelen en Led verlichting) dat er toe leidt dat de stroomrekening lager wordt en er een financieel voordeel ontstaat voor de scholen. Beide scholen hebben hun medewerking toegezegd.

Aanpak/Uitvoering

Onderwerp

goedkeuring lening verstrekken aan Slim Opgewekt

Datum

8 december 2016

Kenmerk

29328

Pagina

4 van 7

Na akkoord maakt Slim Opgewekt een technische uitwerking, op basis van exacte cijfers waarna de overeenkomsten (leningsovereenkomst (via Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V.) en Full service overeenkomst) worden opgesteld. Het geprognoseerde leningsbedrag bedraagt momenteel maximaal €222.000. Als de werkelijke uitgaven van de investering lager uitvallen dan het leningsbedrag zal het teveel aan ontvangen bedrag direct worden afgelost.

Nadat u Slim Opgewekt duurzaamheidsfonds B.V. heeft goedgekeurd als derde partij waaraan een lening verstrekt mag, zullen wij bovenbedoelde overeenkomsten aangaan.

Communicatie

Het verstrekken van een lening aan Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. zal gecommuniceerd worden in de Hoog en Laag. Daarnaast zal er op de scholen uitgebreid aandacht gegeven worden na afstemming met het schoolbestuur. Denk aan het organiseren van een energiefest en gastlessen speciaal ontwikkeld voor kinderen op de basisschool.

Financiële consequenties

Dit voorstel an sich heeft geen financiële consequenties. Het gaat immers alleen om het goedkeuren van een derde partij. Vervolgens nemen wij een beslissing, waaraan financiële consequenties zijn verbonden. Ter informatie geven wij hieronder deze consequenties aan u weer.

Er zijn twee soorten financiële consequenties te benoemen, namelijk:

- De financiering en de kasstromen
- De budgettaire gevolgen

De financiering en de kasstromen

In onderstaand overzicht wordt de financiering en de kasstroom weergegeven

Hieruit blijkt dat de gemeente Renkum de financiering en de administratie regelt.

Financiering

Hierbij leent de gemeente een bedrag van maximaal € 222.000 aan Slim opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. voor de financiering van de duurzame maatregelen. Deze lening wordt afgelost in 20 jaar op basis van de annuïteitenmethode. De rente die de gemeente vraagt voor de lening bedraagt 1,4% (5-12-2016) en geldt voor 20 jaar. De werkelijke rente is afhankelijk van het moment wanneer de lening aangegaan wordt.

Administratie

De gemeente regelt de administratie tussen Slim Opgewekt en de gebruikers van de locatie. Er zal op jaarbasis een bedrag van ongeveer €13.000 via de gemeente worden doorberekend. De gemeente betaalt een vast bedrag per kwartaal voor de exploitatievergoeding aan Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V.. Op basis van een verdeelsleutel worden deze kosten doorberekend aan de gebruikers. Omdat deze werkwijze te vergelijken is aan de huidige situatie zal dit geen extra werk voor gemeente tot gevolg hebben.

Onderwerp

goedkeuring lening verstrekken aan Slim Opgewekt

Datum

8 december 2016

Kenmerk

29328

Pagina

6 van 7

Juridische consequenties

Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan het bepaalde in artikel 15 lid 4 van de Financiële

WMO-aspecten

n.v.t.

Gezondheid

n.v.t.

Duurzaamheid

Verduurzamen Brede School Oosterbeek Laag geeft invulling aan doelstelling Gemeente Renkum Klimaatneutraal 2040.

Effect op vermindering regeldruk

Het verduurzamen van de gebouwen wordt afgestemd op de beoogde planning van een eventuele verbouwing / vervanging dak. Daarnaast geeft deze financieringsconstructie geen extra regeldruk gebruikers en gemeente

Alternatieven

Geen goedkeuring verlenen. In dat geval zullen wij geen lening aan Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds B.V. verstrekken en zijn er de volgende alternatieven:

1. Het investeringsbedrag kan door Slim Opgewekt Duurzaamheidsfonds op de markt geleend worden tegen een rente van zo'n 4 %. Omdat de gemeente op dit moment tegen een lager rentetarief kan lenen wordt de businesscase gunstiger en daarmee het financieel voordeel naar de gebruikers.
2. De Brede School Oosterbeek Laag niet verduurzamen. Het Energieverbruik van de gebruikers en de daarmee samenhangende kosten blijven gelijk of stijgen. Duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente wordt niet gehaald.

Onderwerp

goedkeuring lening verstrekken aan Slim Opgewekt

Datum

8 december 2016

Kenmerk

29328

Pagina

7 van 7